महाराष्ट्र सत्यमेव जयते शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

बाष्पके संचालनालय

महाराष्ट्र राज्य, मुंबई - ४०० ०५१.

संवेदनशील, विज्ञानधारित,

प्रभावी व गतिमान प्रशासन

नागरिकांची सनद

(CITIZENS' CHARTER)

"कामगार भवन", सातवा मजला, भूखंड क्रमांक-सी-२०, ब्लॉक-ई,
वांद्रे कुर्ला संकुल, वांद्रे(पूर्व), मुंबई-४०० ०५१.
दूरध्वनी : ०२२-२६५७११९८,२६५७१३५२,२६५७१३०४. फॅक्स :०२२-२६५७१२८३.
ई-मेल : dsbmumbai@mtnl.net.in

-ः नागरिकांची सनद :-

अनुक्रमणिका

०२-०३	नागरीकांची सनद ध्येय, उद्दीष्टे व कार्य प्रणाली.
०४-०५	कार्यालयांचे पत्ते व दुरध्वनी कमांक व ई-मेल कमांक
०६	संघटनात्मक तक्ता
०७-०९	बाष्पकांच्या निरीक्षणा विषयी
०९-१०	बाष्पकाच्या प्रमाणपत्राची नक्कल प्रत
१०	मालकी हक्काचे हस्तांतरण
१०-१३	पाईप फॅब्रिकेशन नविन प्रकल्पः जोडणी, उभारणी
१३-१५	बाष्पक,लहान औदयोगीक बाष्पकाचे व मितोपयोजक यांचे नोंदणी निरीक्षण
१६-१८	बाष्पक, मितोपयोजक, प्रेशर व्हेसल्स, हिट एक्सचेंजरची निर्मिती
१९-२०	कास्टींग्ची निर्मिती
२१-२२	फोर्जिंग्ज निर्मिती
२३-२४	व्हॉल्वज्, माऊटिंग्ज, फिटिंग्जची निर्मिती
२५	सांधाता (वेल्डर) चाचणी पुनर्चाचणी
२६	इलेक्ट्रोड प्रारंभीक व नियतकालीक चाचणी
२७-२८	मान्यता व नुतनीकरण रिपेअर, फॅब्रिकेटर, टेस्टिंग लॅब, फौन्डी, फोर्जशॉप, इलेक्ट्रोड निर्मिती वगैरे
२८- २९	शासन पातळीवर निर्णय घेण्यासाठी सादर करावयाचे प्रकरण
	विनियम ३८०
	कलम ६ इ
	कलम १४ (१)
	कलम ६ क मधून सुट मिळणेबाबत
२९-३२	बाष्पक परीचर व बाष्पक कार्य अभियंता परीक्षेबाबत

-: नागरिकांची सनद :-

शासकीय व्यवहारात पारदर्शकता आणून ती लोकाभिमुख करण्याचे महाराष्ट्र शासनाचे धोरण आहे. जनतेला कमीत कमी वेळात चांगली सेवा मिळण्याच्या दृष्टीने संचालनालयातील प्रत्येक विभागात चालणा-या कामकाजाची कार्यपद्धती जाणून घेण्याचा सर्वसामान्य नागरिकांचा हक्कच आहे. सर्व सामान्यांच्या या संचालनालयाकडून असलेल्या अपेक्षा पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने सदर नागरिकांची सनद तयार करण्यात आलेली आहे. या सनदेमुळे जनतेला लाभ होऊन शासन प्रभावी, लोकाभिमुख व गतिमान होईल असा दृढ विश्वास या संचालनालयाला वाटतो.

बाष्पक हा शब्द बॉयलर या अर्थाने सामान्य जनतेला ज्ञात आहे. बाष्पक हे उपकरण पाण्यापासून वाफ निर्माण करते. या वाफेच्या दाबावर मोठमोठी यंत्रे गतिमान होतात. सायझिंग, तेल गिरण्या, कापड गिरण्या, रासायनिक कारखाने, खत निर्मिती कारखाने, पेट्रोलजन्य उत्पादने, प्रक्रिया कारखाने, साखर कारखाने व ऊर्जा निर्मिती कारखाने (पॉवर स्टेशन्स) अशा लहानमोठया उद्योगांमध्ये बाष्पकाची गरज असते. हे यंत्र जसे अतिशय उपयुक्त आहे तसेच ते अत्यंत स्फोटक व धोकादायक आहे. अपघात झाल्यास जिवित व वित्त हानी मोठया प्रमाणावर होऊ शकते. १८६९ साली मुंबई शहरात बाष्पकामुळे दोन भीषण अपघात झाले. त्यामध्ये जिवित व वित्त हानी मोठया प्रमाणावर झाली त्याच वर्षी म्हणजेच सन १८६९ साली मुंबई राज्याच्या बाष्पक विभागाची स्थापना झाली. पुढे भारतीय बाष्पक अधिनियम, १९२३ हा कायदा राष्ट्रीय स्तरावर अस्तित्वात आला. बाष्पकाचे संकल्पचित्र, विनिर्देश प्रमाणपत्र, रेखाचित्र आणि बाष्पकाची निर्मिती, नोंदणी व निरीक्षण इ. बाबतचे विनियम अंतर्भूत केलेला भारत सरकारचा भारतीय बाष्पके विनियम, १९५० अस्तित्वात आला. त्यानंतर अधिनियमाच्या आधारे महाराष्ट्र बाष्पक नियम, १९६२ व महाराष्ट्र मितीपयोजक नियम, १९६५ हे अस्तित्वात आले. भारतीय बाष्पक अधिनियम, इ.स.२००७ मध्ये सुधारित होऊन, बाष्पक अधिनियम १९२३ असा करण्यात आला. नंतर मार्च-२०११ मध्ये "बाष्पक कार्य अभियंता नियम २०११ व बाष्पक परिचर नियम २०११" असे अस्तित्वात आले.

१) **<u>ध्येय, उद्‌दीष्टे व सामाजिक बांधिलकी</u>** : राष्ट्रहिताच्या दृष्टीने मनुष्यबळ व राष्ट्राची संपत्ती याचे अपघातापासून संरक्षण व जतन करणे आणि राष्ट्राच्या औद्योगिक प्रगतीस अधिक गतिमान करण्यामध्ये हातभार लावणे.

२) **<u>जनतेचा हक्क</u>** : उद्योजकांस उद्योगधंदयाच्या उत्कर्षासाठी व उत्पादनासाठी बाष्पक यंत्रासारखे अत्यंत धोकादायक व स्फोटक परंतु अत्यंत उपयोगी यंत्र खरेदी करणे व त्याचा नियमानुसार वापर करण्याचा हक्क आहे.

सदर बाष्पक जसे अत्यंत उपयोगी आहे तसेच ते स्फोटक व धोकादायक आहे. त्यास अपघात झाल्यास मोठया प्रमाणावर जिवित व वित्त हानी होऊ शकते. त्यामुळे जनतेचे व राष्ट्राचे नुकसान होऊ शकते. म्हणूनच ते नियमानुसार वापरले पाहिजे.

<u>कायदयात्मक व्याख्या :-</u>

बाष्पक म्हणजे

(१) २५ लिटर किंवा त्या पेक्षा अधिक धारणक्षमता असलेल्या (जी फीड चेक व्हॉल्व पासून मेन स्टीम स्टॉप व्हॉल्व पर्यंत मोजल्यानंतर येते ती);

(२) ज्याचे डिझाईन गेज प्रेशर व वर्किंग गेज प्रेशर १ कि.ग्रॅ/चौ.से.मी किंवा त्यापेक्षा अधिक असेल,

किंवा

(३) ज्यामध्ये पाण्याचे तपमान १०० डिग्री सेटिंग्रेड किंवा त्यापेक्षा अधिक असेल, अशा बंद पात्राचा दाबाखाली विशेषकरुन बाष्पक निर्मितीसाटी उपयोग करण्यात येतो असे कोणतेही बंद पात्र आणि या संज्ञेत, अशा पात्रास जोडलेले जे आवरण किंवा इतर जोड काम बंद केले असता अंशतः किंवा पूर्णतः वाफेच्या दाबाखाली असते त्या आवरणाचा किंवा जोडकामाचा अंतर्भाव होईल.

सूटप्राप्त बाष्पक :-

(१) या अधिनियमाच्या, कलम २(ब) मध्ये, धारणक्षमता; बाष्पदाब किंवा तपमान याच्या मर्यादेंपेक्षा कमी असलेले बाष्पक

(२) कोणत्याही रेल्वे कंपनीच्या मालकीची किंवा नियत्रंणाखाली असलेली बाष्पके(Locomotive Boilers)

(३) भारतीय बाष्पनौका अधिनियम,१८८४ यातील कलम ३ मध्ये उल्लेखिलेल्या कोणत्याही बाष्प नौकातील किंवा आंतर्देशीय बाष्प जलयान अधिनियम,१९१७ यातील कलम २ मध्ये उल्लखिलेल्या कोणत्याही आगबोटीतील बाष्पके किंवा बाष्पकाचा भाग

(४) सेना,नौसेना किंवा वायुसेना यांच्या मालकीची किंवा त्याच्या नियंत्रणाखाली असलेले बाष्पक किंवा बाष्पकाचा भाग

(५) ज्या बाष्पकाची धारणक्षमता १०० लिटरपेक्षा अधिक नसेल अशा सर्वसाधारणपणे रुग्णालयात वापरल्या जाणा-या निर्जतुंकरण यंत्राशी किंवा जंतुनाशक उपकरणाशी संबंध असलेले बाष्पक किंवा बाष्पकाचा भाग

मितीपयोजक म्हणजे वाया जाणा-या उष्णतेचा पुन्हा उपयोग करुन घेण्यासाठी ज्वलनवायुच्या वहनमार्गात / प्रक्रीयेत पूर्णतः किंवा अंशतः उत्सर्जित असा भरणनलिकेचा कोणताही भाग.

बाष्पनलिका म्हणजे ज्या नलिकेमधून पुढील परिस्थितीत वाफ प्रवाहीत होते ती नलिका, म्हणजे

१) अशा नलिकेतून ज्या दाबाखाली वाफ प्रवाहित होते तो दाब जर वातावरणाच्या दाबापेक्षा दर चौरस सेंटिमीटरला ३.५ किलोग्रॅमहून अधिक असेल तर; किंवा

२) जर अशा नलिकेचा आंतरिक व्यास २५४ मिलीमीटरपेक्षा अधिक असेल तर आणि त्यातून प्रवाहित होणा-या वाफेचा दाब जर वातावरणाच्या दाबापेक्षा दर चौरस सेंटीमीटाच्या १ किलोग्रॅमहून अधिक असेल तर आणि या संज्ञेत, दोन्ही बाबतीत बाष्पनलिकेस जोडण्यात आलेल्या कोणत्याही जोडणीचा अंतर्भाव होतो.

विभागीय कार्यालयांचे पत्ते, दूरध्वनी कमांक व ई-मेल कमांक.

अ.क्र.	कार्यालयाचा पत्ता व दूरध्वनी	प्रमुख अधिकारी	कार्यक्षेत्र
१	बाष्पके संचालनालय, कामगार भवन, सातवा मजला, भूखंड कं.सी-२०, ब्लॉक-ई, वांद्रे कुर्ला संकुल, वांद्रे(पूर्व), मुंबई-४०० ०५१. वैयक्तिक : ०२२-२६५७११५५. दूरध्वनी : ०२२-२६५७११९८/२६५७१३५२/२६५७१३०४. फॅक्स : ०२२-२६५७१२८३. e-mail ID : dsbmumbai@mtnl.net.in	संचालक, (विभाग प्रमुख)	महाराष्ट्र राज्य तसेच बृहमुंबई, ठाणे व रायगड.
२	सहसंचालक, बाष्पके, सहकार भवन, पहिला मजला, आदर्श नगर, पुणे सातारा रोड, पुणे : ४११ ०३७. दूरध्वनी :०२०-२४२६१६९७. e-mail ID : jdsbpune@rediffmail.com	सहसंचालक, (प्रादेशिक प्रमुख)	पुणे व सातारा
३	सहसंचालक, बाष्पके, १, भगवा घर ले आऊट, धरमपेठ, नागपूर -४४० ०१० दूरध्वनी :०७१२-२५३११७०. e-mail ID : jdblrngp@gmail.com	सहसंचालक, (प्रादेशिक प्रमुख)	नागपूर, बुलढाणा, अकोला, अमरावती, यवतमाळ, वर्धा, भंडारा, चंद्रपूर, गडचिरोली, गोंदीया, वाशिम.
४	सहसंचालक, बाष्पके, हरेश, ११६ बिजली को.ऑ.हौ.सोसायटी, शिला विहारजवळ, वसंत टेकडी, अहमदनगर-४१४ ००३. दूरध्वनी : ०२४१-२४२१७४५. e-mail ID : jdsb_anr@bsnl.in	सहसंचालक, (प्रादेशिक प्रमुख)	अहमदनगर, औरंगाबाद, जालना, बीड, परभणी, हिंगोली, बीड आणि परभणी
५	सहसंचालक, बाष्पके, गाळा कं.४, उद्योग भवन, तळमजला, त्रंबक रोड, सातपूर, नाशिक-४२२ ००७. दूरध्वनी : ०२५३-२३५१०१६. e-mail ID : steam boilernsk@bsnl.in	सहसंचालक, (प्रादेशिक प्रमुख)	नाशिक, धुळे, नंदूरबार आणि जळगांव

६	सहसंचालक, बाष्पके, जुना राजवाडा, भवानी मंडप, कोल्हापूर - ४१६ ०१२. दूरध्वनी : ०२३१-२५२२९२०. e-mail ID : boiler_kop@dataone.in	सहसंचालक, (प्रादेशिक प्रमुख)	सांगली, कोल्हापूर, सिंधुदूर्ग आणि रत्नागिरी
७	उपसंचालक, बाष्पके, वीतराग व्हर्टेक्स, पहिला मजला, नवल पेट्रोल पंपासमोर, ८३-ए, रेल्वे लाईन्स, डफरीन चौक, सोलापूर :४१३ ००१ दूरध्वनी : ०२१७-२३१७०१५. e-mail ID : inssbssol@bsnl.in	उपसंचालक, (प्रादेशिक प्रमुख)	सोलापूर, उस्मानाबाद, लातूर आणि नांदेड

प्रादेशिक प्रमुखांनी कोणतीही सेवा अथवा तक्रारीचे उत्तर विहीत कालावधीत (१५ दिवसाच्या आत) न पुरविल्यास किंवा त्याबाबत समाधानकारक उत्तर न दिल्यास संचालक, बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे लेखी तक्रार करता येईल.

बाष्पके संचालनालयाचा संघटनात्मक तक्ता

मुख्य कार्यालय, मुंबई.

१ संचालक, बाष्पके
१ अपर संचालक, बाष्पके
१ सह संचालक, बाष्पके
१० उप संचालक, बाष्पके

(बृहन्मुंबई, ठाणे आणि रायगड जिल्हयात वापरात असलेल्या, तसेच निर्मिती चालू असलेल्या बाष्कांचे आणि मितोपयोजकांचे निरीक्षण करण्यासाठी)

मुख्य कार्यालय,मुंबई.

१ रचना व कार्यपध्दती अधिकारी

१ तांत्रिक अधिकारी

विभागीय कार्यालये.

पुणे कार्यालय.
१ सह संचालक
४ उप संचालक

नाशिक कार्यालय.
१ सह संचालक
१ उप संचालक

नागपूर कार्यालय.
१ सह संचालक
१ उप संचालक

अहमदनगर कार्यालय.
१ सह संचालक
१ उप संचालक

सोलापूर कार्यालय.
१ उप संचालक

कोल्हापूर कार्यालय.
१ सह संचालक
२ उप संचालक

(अ) बाष्पकाच्या निरीक्षणाविषयी

निरीक्षणाच्या वेळेचे मालकाचे कर्तव्य : भारतीय बाष्पक अधिनियम कलम १४ प्रमाणे मालकाची कर्तव्ये खालीलप्रमाणे आहेत.
१) बाष्पकाच्या तपासणीसाठी ह्या अधिनियमान्वये ठरविलेल्या कोणत्याही दिवशी बाष्पकाचा मालक पुढील गोष्टी करण्यास बांधलेला राहिल, त्या गोष्टी अशाः- अ) तपासणीसाठी निरीक्षकास लागणा-या योग्य त्या सर्व सोयी उपलब्ध करुन देणे व त्यास आवश्यक असलेली योग्य ती सर्व माहिती देणे. ब) तपासणीसाठी विहित केलेल्या रीतीने बाष्पक योग्य रीतीने तयार करणे व तो तपासणीसाठी तयार ठेवणे. क) बाष्पकाची नोंदणी करण्यासाठी अर्ज केला असेल तर अशा बाबतीत विहित करण्यात येतील अशी रेखाचित्रे, विनिर्देश, प्रमाणपत्रे व इतर तपशील पुरविणे.

२) जर मालक, योग्य कारणाशिवाय, पोट-कलम (१) मधील उपबंधाची अंमलबजावणी करण्यात कसूर करील तर, निरीक्षकास बाष्पकाची तपासणी करण्यास नकार देता येईल व तो ते प्रकरण मुख्य निरीक्षकांकडे पाठवील. मुख्य निरीक्षक, तद्‌विरुध्द पुरेसे कारण दाखविल्याशिवाय मालकास यथास्थिती, कलम ७ किंवा कलम ८ अन्वये नवीन अर्ज करण्यास फर्माविल, आणि कलम १० मध्ये काहीही असले तरी संचालकास बाष्पकाचा वापर करण्याबाबत मालकास मनाई करता येईल.

(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)

अ.कं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तकार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी कमांक.
१	२	३	४	५
बाष्पक/लहान स्वरुपातील औद्योगिक बाष्पक/मितिपयोजकांच्या निरीक्षणसंबंधी कामाचे स्वरुप				
१.	**प्राथमिक निरीक्षण, गरज भासल्यास दुरुस्त्या सुचविणे व त्याचा अहवाल देणे.**	४ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक.	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	**दुरुस्ती दरम्यान निरीक्षण, जसे मटेरिअलचे उद्‌भवलेल्या सांध्याचे तयारीचे निरीक्षण.**	....	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

३.	**सांध्याच्या विघातक/ अविघातक चांचणीचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	उपसंचालक/तंत्र सहाय्यक	अपर संचालक/ सहसंचालक Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	**गरज भासल्यास सांध्यावर केलेल्या उष्पता प्रक्रियाचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	सहसंचालक/ तंत्र सहाय्यक.	अपर संचालक/ सहसंचालक Tel.No.022-26571283/1198/8938
५.	**अंतिम निरीक्षण व जलदाब चांचणी समाधानकारक आढळल्यावर बाष्पकास वार्षिक व मितिपयोजकास द्वैवार्षिक प्रमाणपत्र देणे.**	२ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
बाष्पक/मितिपयोजकांस अपघात झाल्यास केली जाणारी कामे. **(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)**				
अ.कं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	**आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.**	**सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.**	**सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तकार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी कमांक.**
१.	**अपघाताची सूचना मिळालयानंतर संचालनालयातील अधिकारी त्याठिकाणी प्रत्यक्षात भेट देऊन अपघाताचे गांभिर्य लक्षात घेऊन कारणांचा शोध घेणे, त्याबाबतचा अहवाल व सूचना, कराव्या लागणा-या दुरुस्त्यासहीत बाष्पक मालकाला कळविणे.**	२	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक.	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

२.	**दुरुस्ती दरम्यान निरीक्षण, जसे मटेरिअलचे उद्‌भवलेल्या सांध्याचे तयारीचे निरीक्षण.(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)**	....	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक.	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
३.	**सांध्याच्या विघातक चांचणीचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	उपसंचालक	अपर संचालक/ सहसंचालक Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	**गरज भासल्यास सांध्यावर केलेल्या उष्पता प्रकियाचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	तंत्र सहाय्यक.	अपर संचालक/ सहसंचालक Tel.No.022-26571283/1198/8938.
५.	**अंतिम निरीक्षण व जलदाब चांचणी समाधानकारक आढळल्यावर बाष्पकास वार्षिक व मितिपयोजकास द्वैवार्षिक प्रमाणपत्र देणे.**	२ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
	बाष्पकाच्या प्रमाणपत्राची दुसरी/नक्कल प्रत			
१.	**बाष्पकाचे चालू प्रमाणपत्र गहाळ झाल्यास त्याची दुसरी प्रत देणे.**	५ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी	सहसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

		कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)		
मालकी हक्काचे हस्तांतरण				
१.	**बाष्पकांच्या/मितिपयोजकाच्या मालकी हक्कात बदल करणे.**	**१५** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	सहसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
बाष्पक मालकाने किंवा कंत्राटदाराने नवीन प्रकल्पांअतंर्गत नवीन पाईप लाइनची जोडणी / उभारणी तसेच जुन्या पाईपलाईनची दुरुस्ती किंवा बदली करणे. (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)				
अ.कं.	**विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.**	**आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.**	**सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.**	**सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तकार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी कमांक.**
१.	**अधिकृत कंत्राटदारास काम करण्या संबधीचा अर्ज प्राप्त सादर झाल्यानंतर परवानगी देणे.**	**७** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	तांत्रिक अधिकारी.	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938.

२.	**संबंधी पाईपलाईनचे आरेखनास परिनिरीक्षण व मान्यता.**	**७,१४,२१ (प्रकार व लांबीनुसार)** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
३.	**लागणारा कच्चा माल, जसे पाईप्स, फिटिंग्ज, झडपा इत्यादिचे निर्मात्याने दिलेल्या प्रमाणपत्राचे परिनिरीक्षण व स्वीकुती.**	**१०** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	**लागणा-या मटेरिअलचे निरीक्षण व अहवाल देणे.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	....	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
५.	**सांध्याच्या पूर्व तयारीचे निरीक्षण.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	.....	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

६.	**सांध्याच्या विघातक चांचणीचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
७.	**गरज भासल्यास सांध्यावर केलेल्या उष्पता प्रक्रियाचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
८.	**अंतिम निरीक्षण व जलदाब चांचणी समाधानकारक आढळ्यावर त्याचा अहवाल देऊन पुढील वापरास परवानगी देणे.**	७ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

९.	अंतिम नकाशास केलेल्या कामाप्रमाणे तपासणी करुन त्यास मान्यता देणे. (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	……	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

बाष्पक/लहान स्वरुपातील औद्योगिक बाष्पक / मितोपयोजक नोंदणी निरीक्षण.

(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)

अ.कं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तकार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी कमांक.
१.	बाष्पक/मितिपयोजकाचे निर्मात्याने विहीत स्वरुपातील प्रमाणपत्राचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती देणे किंवा त्रुटी आढळ्यास योग्य ती कार्यवाही करणे.	26 + 5 + 10 + 6 + 5 + 2 = 54 (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	बाष्पकाचे /मितिपयोजकाचे मोजमाप व निरीक्षण करुन त्याचा अहवाल देणे.		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
३.	बाष्पक/मितिपयोजकाची जलदाब चांचणी घेऊन त्याचा अहवाल व नोदणी कमाक कोरण्यासाठी नोदणी कमांक चिठ्ठी देणे.		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	बाष्पकाचा/मितिपयोजकाची जलदाब चांचणी समाधानकारक आढळ्यास त्यास सहा महिने मुदतीचे तात्पुरते प्रमाणपत्र(विहित फॉर्म V) देणे.		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
५.	बाष्पकाची सहा महिने मुदतीत स्टीम टेस्ट घेणे व त्याचा अहवाल देणे.		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
६.	बाष्पकांस जलदाब चांचणीच्या तारखेपासून वार्षिक व मितिपयोजकास द्वैवार्षिक प्रमाणपत्र देणे.		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

वॉटर ट्यूब बाष्पकाचे/स्टील ट्यूब मितिपयोजकांचे नोदणी निरीक्षण. **(बाष्पक जर वॉटर टयुब टाईप/मितिपयोजक जर स्टील टयूब, असेल तर तो अखंड स्वरुपात निर्मात्याला आकारमानानुसार बनविता येत नाही. त्यासाठी त्याचे सुटटे भाग बनवून त्याभागांची उभारणी बाष्पक मालकाच्या नियोजित स्थळी उभारणी करणा-या कंत्राटदाराने करावयाची असते.)**				
१.	**कंत्राटदारास सक्षम आढळल्यास परवानगी देणे.**	**४५** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	**बाष्पक /मितिपयोजक उभारणीस वेळ लागत असल्याास व त्याची निकड असल्यास सांध्याच्या पूर्व तयारीच्या निरीक्षणास वगळ्यासंबधी परवानगी देणे.**	**४** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

३.	**उद्भवलेल्या सांध्याच्या अविघातक चांचणी अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्तीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	**गरज भासल्यास सांध्यावर केलेल्या उष्पता प्रक्रियाचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
५.	**बाष्पकाची /मितिपयोजकाची जलदाब चांचणी व अहवाल सहा महिन्याच्या तात्पुरत्या प्रमाणपत्रसह (विहित फॉर्म V) देणे.**	२ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

बाष्पक,लहान औद्योगिक बाष्पक, मितोपयोजक व त्यांचे सुटे भाग, हिट एक्सचेंजर, प्रेशर व्हेसल निर्मिती.

(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)

अ.कं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तकार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी कमांक.
१.	बाष्पक, लहान औद्योगित बाष्पक, मितिपयोजक व त्यांचे सुटे भाग, हिट एक्सचेंजर व प्रेशर वेसल्स यांचे निर्मितीसाठी काढलेल्या आरेखनाचे परिनिरीक्षण व मान्यता.	३० ते ६० (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	तंत्र सहाय्यक/ संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	वरील कामास लागणा-या कच्च्या मालाचे निर्मात्यांने दिलेल्या प्रमाणपत्रांचे परिनिरीक्षण व मान्यता.	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	तंत्र सहाय्यक/ संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

३.	**निर्मितीस लागणा-या कच्च्या मालाचे स्वीकृत झालेल्या निर्मात्यांच्या प्रमाणपत्रासोबत निरीक्षण.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	.....	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	**भारतीय बाष्पक विनियम,१९५० मधील परिशिष्ठ-जे मध्ये विहित केलेल्या विविध टप्प्यातीत निरीक्षण.**(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
५.	**घातक चांचण्याचे प्रयोगशाळेतील निरीक्षण.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
६.	**उद्‌भवलेल्या सांध्याच्या घातक व अविघातक चांचणी अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्तीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहा-	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
७.	**गरज भासल्यास सांध्यावर केलेल्या उष्पता प्रकियाचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहा-	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

८.	**अ) जलदाब चांचणी करिता परवानगरी.** **ब) जलदाब चांचणी व अंतिम निरीक्षण.**	१४ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहा-	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
९.	**निर्मित केलेले बाष्पके, लहान औद्योगित बाष्पके, मितिपयोजके व त्यांचे सुटे भाग, हिट एक्सचेंजर व प्रेशर वेसल्स यांचे तयार केलेल्या विहित स्वरुपातील प्रमाणपत्रांचे परिनिरीक्षण व वितरण.**	२० (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहा-	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

*लहान औद्योगिक बाष्पकाबाबत :-वरील सर्व टप्प्यांपैकी काही टप्प्यांमध्ये भारतिय बाष्पक विनियम १९५० मधील विनीयम ६२० (३) नुसार सूट देण्यात आलेली आहे.

स्वाक्षरीसाठी सादर करावयाची प्रमाणपत्रे

१) बाष्पक व बाष्पकाचे भाग	विहित प्रमाणपत्रे II-A, II-B, IV-A व बांधणी नकाशे
२) हिंट एक्सचेंजर व त्याचे भाग	विहित प्रमाणपत्रे II, III, IV व बांधणी नकाशे
३) प्रेशर व्हेसलस्(दावाची भांडी) ...	विहित प्रमाणपत्रे II, III, IV व बांधणी नकाशे
४) लहान औद्योगिक बाष्पक	विहित प्रमाणपत्र XVII व बांधणी नकाशे
५) मितोपयोजक व त्याचे भाग	विहित प्रमाणपत्रे VII, VIII व बांधणी रुप नकाशे
६) वरील भागांच्या जोडण्या(स्टीम, फीड, ब्लो डाऊन पाईप)....	विहीत प्रमाणपत्रे III-A व बांधणी रुप नकाशे
७) वाक दिलेल्या नलिका	विहीत प्रमाणपत्रे III-B व बांधणी रुप नकाशे
८) वाक दिलेल्या नलिकांचे....(वेटोळे (क्वाईल्स))	विहीत प्रमाणपत्रे III-B व बांधणी रुप नकाशे
९) माउंटींग्ज/फिटींग्ज/व्हॉल्व (झडप)	विहित प्रमाणपत्र III-C
१०)फोर्जिंग/कास्टींग	विहित प्रमाणपत्र III-G

कास्टींगची निर्मिती.

(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)

अ.क्रं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तक्रार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी क्रमांक.
१.	**कास्टींगच्या निर्मितीसाठी काढलेल्या आरेखनाचे परिनिरीक्षण व मान्यता.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	**भारतीय बाष्पक विनियम,१९७० मधील परिशिष्ट-जे मध्ये विहित केलेल्या विविध टप्प्यातीत निरीक्षण.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
३.	**घातक चांचण्याचे प्रयोगशाळेतील निरीक्षण.**(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	**उद्भवलेल्या सांध्याच्या घातक व अविघातक चांचणी अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्तीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहा-	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

५.	**कास्टींगवर केलेल्या उष्पता प्रक्रियाचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहा-	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
६.	**अंतिम निरीक्षण.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
७.	**निर्मित केलेल्या कास्टींगचे विहित स्वरुपातील प्रमाणपत्रांचे परिनिरीक्षण व वितरण.**	२० (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहा-	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

फोर्जिंगची निर्मिती.

(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)

अ.कं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तकार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी कमांक.
१.	**फोर्जिंगच्या निर्मितीसाठी काढलेल्या आरेखनाचे परिनिरीक्षण व मान्यता.**(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	**भारतीय बाष्पक विनियम,१९५० मधील परिशिष्ट-जे मध्ये विहित केलेल्या विविध टप्प्यातीत निरीक्षण.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
३.	**निर्मितीसाठी कच्च्या मालाचे निर्मात्यांने दिलेल्या प्रमाणपत्रांचे परिनिरीक्षण व मान्यता.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	**घातक चांचण्याचे प्रयोगशाळेतील निरीक्षण.**(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

५.	**घातक चांचणी अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्तीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
६.	**फोर्जिंगवर केलेल्या उष्पता प्रक्रियाचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
७.	**अंतिम निरीक्षण.**(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
८.	**निर्मित केलेल्या फोर्जिंगचे विहित स्वरुपातील प्रमाणपत्रांचे परिनिरीक्षण व वितरण.**	२० (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

व्हॉल्वज/माऊटिंग्ज/फिटींग्ज निर्मिती. (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)				
अ.क्रं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तक्रार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी क्रमांक.
१.	व्हॉल्वज/माऊटिंग्ज/फिटींग्ज च्या निर्मितीसाठी काढलेल्या आरेखनाचे परिनिरीक्षण व मान्यता.	३० (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	भारतीय बाष्पक विनियम,१९५० मधील परिशिष्ट-जे मध्ये विहित केलेल्या विविध टप्प्यातीत निरीक्षण.(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
३.	निर्मितीसाठी सादर केलेल्या कास्टींगसाठी निर्मात्यांने दिलेल्या प्रमाणपत्रांचे परिनिरीक्षण व मान्यता.	१० (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

४.	**गरज भासल्यास सांध्यावर घातक चांचण्याचे प्रयोगशाळेतील निरीक्षण.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
५.	**व्हॉल्वज/माऊटिंग्ज/फिटींग्जवर केलेल्या उष्पता प्रकियाचे अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.**	८ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
६.	**अंतिम निरीक्षण.**(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
७.	**निर्मित केलेल्या व्हॉल्वज/माऊटिंग्ज/फिटींग्जचे विहित स्वरुपातील प्रमाणपत्रांचे परिनिरीक्षण व वितरण.**	२० (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

सांध्यात्याची (वेल्डर) चांचणी व पुनर्चाचंणी.

(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)

अ.क्रं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तक्रार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी क्रमांक.
१.	उमेदवारानें/नियोजकाने दोन छायाचित्रासह तसेच अनुभवाच्या प्रमाणपत्रासह विहित नमुन्यातील (फॉर्म १२) स्वाक्षरीत अर्ज व परीक्षा शासकीय कोषागारात शुल्क भरलेले मूळ चलन प्राप्त झाल्यानंतर त्याचे परिनिरीक्षण करुन परवानगी देणे.	७ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	उमेदवारांची तोंडी, लेखी व प्रात्यक्षिक चांचणी.	8 + 2 + 8 + 8 = 26 (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
३.	**सांध्यावरील घातक व अविघातक चांचण्याचे प्रयोगशाळेतील निरीक्षण.**		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	**वरील चांचणी अहवालाचे परिनिरक्षण व स्वीकृती**		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
५.	**उत्तीर्ण उमेदवारांस नमुना फॉम-xiii अनुसार प्रमाणपत्रे देणे.**		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

वेल्डींग इलेक्ट्रोडची आरंभीची(Initial Qualification test)/नियतकालीक चांचणी(Periodical test) (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)				
अ.कं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तकार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी कमांक.
१.	निर्मात्याने संबंधित इलेक्ट्रोड संबंधीचे माहितीपत्रक व शासकीय कोषागारात विहित शुल्क रु.१५००/७५० अनुक्रमे प्राथमिक व नियतकालिक चाचणीसाठी भरलेले प्राप्त पोच चलन अर्जासोबत सादर केलेल्या अर्जाचे परिनिरीक्षण व परवानगी देणे.	६ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	तंत्र सहाय्यक संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	संबधीत संस्थेच्या कार्यशाळेत ईलेक्ट्रोडची निवड करणे. (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
३.	प्रयोगशाळेत संबंधित ईलेक्ट्रोडचा वापर करुन तयार सांध्यावरील धातक चांचण्या.(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
४.	वरील चांचणी अहवालाचे परिनिरीक्षण व स्वीकृती.	७ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
५.	संबंधीत ईलेक्ट्रोडस्ना पुढील वापरासाठी सहा महिने मुदतीचे प्रमाणपत्र देणे.		संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

बाष्पक/मितोपयोजक व त्याचे सुटे भाग यांची निर्मिती/दुरुस्ती, बाष्पकांच्या भागांची उभारणी, चाचणी प्रयोगशाळा, पाईप/टयूब, फाउंड्री, फोर्ज शॉप, झडपा, फिटींग, वेल्डिंग इलेक्ट्रोड यांचे निर्माते तसेच पाईप फॅब्रिकेटर वगैरेच्या कार्यशाळेस मान्यता व त्याचे वार्षिक नुतनीकरण.

(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)

अ.कं.	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल.	सेवा पुरविणारा अधिकारी/ कर्मचारी.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तकार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी कमांक.
१.	निर्मात्याच्या अर्जाची छाननी.	१५ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	तांत्रिक अधिकारी/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
२.	कार्यशाळेतील यंत्रसामुग्री व कार्यशाळेत कार्यरत असणारे अभियंता, पर्यवेक्षक, कुशल व अकुशल कामगार तसेच प्रमाणपत्रित सांधात्यांची जागेवर भेट देऊन तपासणी करणे.	१५ (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938

३.	**वरील तपासणीचा अहवाल समाधानकारक आढळल्यास कार्यशाळेस मान्यता देणे/नुतनीकरण करणे.**	**१५** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक/ तंत्र सहाय्यक	संचालक,बाष्पके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. Tel.No.022-26571283/1198/8938
शासन पातळीवर निर्णय घेण्यासाठी सादर करावयाचे प्रकरण				
१.	**बाष्पक अपवादत्मक परिस्थितीत प्रमाणपत्राच्या मुदतीनंतर पुढे चालू ठेवावयाचा असल्यास किमान ४५ दिवस अगोदर त्याबाबत अर्ज, निरीक्षण शुल्क भरणा केलेले प्राप्तपोच चलनासह प्राप्त झाल्यावर, बाष्पक निरीक्षण करुन बाष्पकाच्या अवस्थेनुसार शासनास त्याबाबत शिफारस केल्यावर शासनाकडून त्याबाबत आदेश प्राप्त झाल्यानंतर बाष्पक पुढे चालू ठेवण्यास परवानगी देण्यात येते.**(विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	प्रधान सचिव, कामगार, मंत्रालय, मुंबई.
२.	**बाष्पकाची निर्मात्याने दिलेली विहीत स्वरुपातील प्रमाणपत्रे उपलब्ध नसल्यास व त्याचे नोंदणी निरीक्षण करावयाचे असल्यास, त्याबाबतचा अर्ज नोंदणी निरीक्षण शुल्क भरणा केलेले प्राप्तपोच चलनासह प्राप्त झाल्यावर प्राप्त झाल्यास, बाष्पक निरीक्षण करुन बाष्पकाच्या नोंदणी निरीक्षणासाठी शासनास त्याबाबत शिफारस केल्यावर, शासनाकडून त्याबाबत आदेश प्राप्त झाल्यानंतर बाष्पकाची नोंदणी करण्यात येईल.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	प्रधान सचिव, कामगार, मंत्रालय, मुंबई.

३.	**बाष्पकास बाष्पदाब चांचणीतून सूट मिळण्यासाठी, अर्ज प्राप्त झाल्यावर, त्याप्रमाणे शासनास शिफारस केल्यावर, शासनाकडून त्याबाबत आदेश प्राप्त झाल्यावर, त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येते.** (विहित कालमर्यादा, विहित कागदपत्रे आणि अद्ययावत माहितीसाठी कृपया **www.mahashramm.gov.in** या संकेतस्थळास भेट द्यावी.)	...	संचालक/अपर संचालक/ सहसंचालक/उपसंचालक	प्रधान सचिव, कामगार, मंत्रालय, मुंबई.

टिप :- वरील प्रत्येक टप्प्याच्या निरीक्षणासाठी निर्मात्याने सादर केल्यावर अर्जाचे तारखेपासून ४ दिवसांत निरीक्षण अधिका-यांची भेट दिली जाईल.

बाष्पक कार्य अभियंता व बाष्पक परिचर नियम, २०११

भारतीय बाष्पक अधिनियम, १९२३, बाष्पक कार्य अभियंता व बाष्पक परिचर नियम, २०११ चा नियम ३ व ४ अनुसार सर्व बाष्पके बाष्पक कार्य अभियंता/बाष्पक परिचर प्रमाणपत्र धारण करण्या-या पात्र व्यक्तीच्या ताब्यात असणे आवश्यक आहे. म्हणून या विभागातर्फे बाष्पक कार्य अभियंता व बाष्पक परिचर नियम, २०११ चा नियम ९ अन्वये सोपविण्यात आलेल्या परीक्षक मंडळातर्फे घेण्यात येतात.

परीक्षेची तारीख स्थळ निश्चित झाल्यानंतर शासन राजपत्रात तारखा व स्थळ जाहीर केले जाते तसेच मुख्य कार्यालयाच्या व विभागीय कार्यालयाच्या सुचना फलकावर सुचनापत्राद्वारे जाहीर केल्या जातात. परीक्षेला बसू इच्छिणा-या उमेदवारांना विहीत अर्ज हस्त पोच /पोस्टाद्वारे किंवा या कार्यालयाच्या **Website: www.mahashramm.gov.in** वर कमीत कमी दोन महिना अगोदर उपलब्ध करुन दिले जातात. उमेदवाराने विहीत नमुन्यात भरलेला अर्ज बाष्पक कार्य अभियंता व बाष्पक परिचर नियम, २०११ मधील नियम २६ अन्वये या कार्यालयास सादर करावयाचे असतात. अर्ज सादर झाल्यानंतर सदर अर्जांची छानानी करुन पडताळणी करण्यात येते. ज्या उमेदवारांनी आवश्यक बाबींची पुर्तता केली आहे अशा उमेदवारांना परवानगी देण्यात येते.

बाष्पक कार्य अभियंता परीक्षेकरिता आवश्यक अर्हता व अनुभव

१. अर्जदाराचे वय २३ वर्षापेक्षा कमी नसावे.

२. यांत्रिकी किंवा विद्युत किंवा रासायनिक किंवा पॉवर प्लान्ट इंजिनियर किंवा प्रोडक्शन इंजिनिअर किंवा इन्टुमेन्टेशन इंजिनिअरींगमध्ये पदवी किंवा पदविका किंवा समकक्ष परीक्षा उत्तीर्ण असल्याचे मान्यताप्राप्त संस्थेचे किंवा बोर्डाचे प्रमाणपत्र व गुणतक्ता.

३. ज्या बाष्पकाची तपनक्षमता ही १००० मी^{२} पेक्षा कमी नाही किंवा बाष्पकांच्या संचाची एकुण तपनक्षमता १००० मी^{२} हून जास्त असलेल्या व त्यात एका बाष्पकाची तपन क्षमता ही कमीत कमी ५०० मी^{२} पेक्षा कमी नसावी. अशा बाष्पकावर सहाय्यक अभियंता किंवा अभियंता म्हणून पदवी धारकांची सलग दोन वर्षाचा व पदविका धारकांची सलग ५ वर्षाचा कामाचा अनुभव असावा.

किंवा

४. राष्ट्रीय शक्ति प्रशिक्षण (N.P.T.I.) संस्थामधुन पदवी किंवा पदविका प्रमाणपत्र धारकांसाठी बाष्पकावरील सलग १ वर्षे कामाचा अनुभव असावा.

५. बाष्पक कार्य अभियंता प्रमाणपत्र परीक्षेचे शुल्क रु. १५००/- चलनाने, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, मुंबई/नागपूर किंवा महाराष्ट्र शासनाच्या कोषागारात किंवा ई-पेमेन्ट द्वारा जमा करावे व मूळ चलनाची प्रत अर्जा सोबत जोडावी.

प्रथम वर्ग बाष्पक परिचर परीक्षेकरिता आवश्यक अर्हता व अनुभव

१. अर्जदाराचे वय २० वर्षापेक्षा कमी नसावे.

२. ज्या बाष्पकाची तपनक्षमता ही ५० मी^{२} ते २०० मी^{२} पर्यंत आहे, अशा बाष्पकावर व्दितीय वर्ग बाष्पक परिचर म्हणून स्वतंत्रपणे सलग दोन वर्ष कामाचा अनुभव असावा.

किंवा

३. मान्यता प्राप्त औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था किंवा तांत्रीक संस्था चे प्रमाणपत्र धारण करणारा की ज्यामध्ये त्यांने तीन वर्षाचे प्रशिक्षण पूर्ण केले असून त्यापैकी एक वर्षाचा कालावधी हा त्यांनी बाष्पके असणा-या कारखान्यामध्ये शिकाऊ उमेदवार म्हणून प्रत्यक्ष काम केल्याचा असावा अथवा तांत्रीक कार्यशाळेमध्ये जिथे इंजिन आणि बाष्पके दुरुस्तीची कामे केली जातात अशा ठिकाणी या कामाबरोबर त्यांने किमान एक वर्ष स्वतंत्ररित्या ५० मी^{२} पेक्षा जास्त तपनक्षमता असलेल्या बाष्पकावर व्दितीय वर्ग बाष्पक परिचर म्हणून काम केलेले असावे.

किंवा

४. व्दितीय वर्ग बाष्पक परिचर प्रमाणपत्र धारण करीत असलेल्या व प्रथम वर्ग बाष्पक परिचराच्या अधिपत्याखाली आगवाला / सहाय्यक आगवाला या पदावर किमान दोन वर्षे सेवेचा अनुभव आवश्यक आहे. ज्या बाष्पकावर काम केलेले आहे, त्या बाष्पकाची तपनक्षमता ही ५० मी^{२} कमीतकमी असणे आवश्यक आहे.

५. प्रथम वर्ग बाष्पक परिचर परीक्षेचे शुल्क रु.५००/- चलनाने रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, मुंबई/नागपूर किंवा महाराष्ट्र शासनाच्या कोषागारात जमा करावे व मूळ चलनाची प्रत अर्जा सोबत जोडावी.

<u>व्दितीय वर्ग बाष्पक परिचर परीक्षेकरिता आवश्यक अर्हता व अनुभव</u>

१. अर्जदाराचे वय १८ वर्षापेक्षा कमी नसावे.

२. एस.एस.सी. किंवा समकक्ष परीक्षा उत्तीर्ण असल्याचे मान्यताप्राप्त संस्थेचे किंवा बोर्डाचे प्रमाणपत्र व गुणतक्ता.

३. भारतीय बाष्पक अधिनियम, १९२३ प्रमाणे नोंदणीकृत असलेल्या बाष्पकावर आगवाला/सहाय्यक आगवाला/ऑपरेटर/सहाय्यक ऑपरेटर या पदावर बाष्पक परिचराच्या हाताखाली काम करण्याचा कमीत कमी २ वर्षाचा अनुभव .

किंवा

४. बाष्पक जोडारी (फिटर) म्हणून बाष्पक निर्मात्याकडे बाष्पक उभारण्याकरिता, बाष्पक चालविण्याकरिता किंवा दुरुस्तीकरिता कमीत कमी ३ वर्ष काम केलेले असावे व यापैकी सहाय्यक आगवाला म्हणून किमान १ वर्ष सेवेचा अनुभव आवश्यक आहे.

किंवा

५. आय.टी.आय.प्रमाणपत्र असलेल्या व भारतीय बाष्पके विनियम १९५० प्रमाणे भाग १४ मध्ये नमूद केल्या प्रमाणे तयार करण्यात आलेले स्मॉल इंडस्ट्रीअल बॉयलरवर (SIB) काम करण्याचा २ वर्षाचा अनुभव अनिवार्य आहे. (एस.आय.बी. बॉयलर म्हणजे शेल टाईप बॉयलर ज्याची पाणीधारण क्षमता ५०० लिटर आहे व वाफेची दाब क्षमता ७ $kg/cm^{२}$ किंवा वॉटर टयूब बॉयलर ज्याची पाणी धारण करण्याची क्षमता १५० लि. आहे व वाफेचा दाब १२ $kg/cm^{२}$)

६. अर्ज भरते वेळी परीक्षा शुल्क रु. ३००/- रोखीने मुख्य कार्यालयात अथवा विभागीय कार्यालयात जमा करुन त्याची मूळ पावती अर्जा सोबत जोडणे आवश्यक आहे.

<u>उमेदवारांसाठी सर्वसाधारण सुचना.</u>

१. ज्या प्रमाणपत्रात (दाखल्यात) उमेदवाराची जन्मतारीख, त्याचे जन्मस्थळ व तो भारताचा नागरीक आहे, असा उल्लेख केलेले तालुका, जिल्हा, अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी, अप्पर महानगर दंडाधिकारी मुंबई यांनी दिलेले नागरीकत्वाचे मूळ प्रमाणपत्र अथवा शाळा सोडल्याचे मूळ प्रमाणपत्र (दाखला) ज्यामध्ये वरील सर्व उल्लेख असावा.
२. शैक्षणिक अर्हता, वय व नागरीकत्व इत्यादी प्रमाणपत्रांची प्रत्येकी एक साक्षांकित प्रत अर्जासोबत सादर करण्यात यावी.
३. अनुभवाचे कारखान्यांने दिलेले मूळ प्रमाणपत्र, ज्यामध्ये ज्या बाष्पकावर काम केलेले आहे. त्या बाष्पकाचा क्रमांक, तपनक्षमता व प्रकार त्याच बरोबर सेवेचा कालावधी, हुद्दा व उमेदवाराची कारखान्यातील वर्तणूक नमूद केलेली असावी. तसेच हे प्रमाणपत्र कारखान्याने प्राधिकृत केलेल्या अधिका-यांने स्वाक्षरी करुन दिलेले असावे.

४. उमेदवाराने स्वता:ची अलिकडील तीन रंगीत छायाचित्रे ५० मीमी X ६५ मीमी आकाराची देणे आवश्यक असून त्यापेकी एक छायाचित्र हे अर्जावर दिलेल्या जागेत चिकटवावे व सदर छायाचित्र राजपत्रित अधिका-यांकडून साक्षांकित करुन घ्यावे. उर्वरित दोन छायाचित्राच्या मागे उमेदवाराने स्वत:ची स्वाक्षरी करुन सदरचे छायाचित्र अर्जासोबत जोडावे.

५. अर्जासोबत सादर केलेल्या सर्व साक्षांकित प्रमाणपत्रांची मूळ प्रमाणपत्रे ही मूलाखतीच्या वेळी सादर करणे अनिवार्य आहे.

६. अर्ज पाठविण्याचा पत्ता :- संचालक, बाष्पके संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, कामगार भवन, ७वा मजला, प्लॉट कं. सी-२०, ब्लॉक- ई, वांद्रे कुर्ला संकुल, वांद्रे (पूर्व), मुंबई- ४०० ०५१.(दुरध्वनी ०२६५७१२०१/३०४), Email ID: dsbmumbai@mtnl.net.in

टीप:- विहीत कालमर्यादा, विहीत कागदपत्रे, कार्यमर्यादा व अद्यावत माहितीसाठी कृपया Website: www.mahashramm.gov.in या संकेतस्थळावर भेट द्यावी.

नियम-२४. पृष्ठांकन

भारताच्या इतर कोणत्याही राज्यातील तत्सम नियमान्वये परीक्षक मंडळाने बाष्पक परीचर म्हणुन दिलेले प्रमाणपत्र किंवा बाष्पक कार्य अभियंता म्हणून दिलेले प्रमाणपत्र किंवा शिक्षुता अधिनियम - १९६१ अन्वये बाष्पक परिचर म्हणून त्या व्यवसायातील राष्ट्रीय शिकाऊ उमेदवारी प्रमाणपत्र धारण करणा-या कोणत्याही व्यक्तीने अर्ज केला असता, त्यास असे प्रमाणपत्र ह्या राज्यातील बाष्पकावर काम करणेकरीता विधिग्राह्य ठरविण्यासाठी, मंडळाच्या अध्यक्षाकडून त्यावर पृष्ठांकन करुन घेणे नियमानुसार अनिवार्य आहे.

नियम-४४. नक्कल प्रत (प्रमाणपत्राची दुसरी प्रत देणे)

ज्यावेळी प्रमाणपत्रधारकाची चुक नसताना हरवले, चोरीस गेले किंवा नाश पावले किंवा खराब झाले याबद्दल मंडळाचे अध्यक्षांचे समाधान होईल अशा रितीने कागदपत्रांच्या पुराव्यासह सिध्द करुन दिल्यास, उपनिर्दिष्ट अभिलेख्यावरुन त्याची दुसरी प्रत दिली जाते व असे प्रमाणपत्र सर्व प्रयोजनासाठी मुळ प्रमाणपत्राप्रमाणेच वैद्य असेल.

पृष्ठांकन व नक्कल प्रतसाठी सर्वसाधारण सुचना.

१) Website: www.mahashramm.gov.inया संकेतस्थळावर उपलब्ध असलेला नमुना “अ” हा परीपुर्ण भरुन तो राजपत्रित अधिकारी किंवा दंडाधिकारी यांच्याकडून साक्षांकित करुन सादर करावा.
२) माध्यमिक शालांत परीक्षा प्रमाणपत्र व गुणपत्रक मुळ प्रतीसह छायांकित प्रती.
३) शाळा सोडल्याचा दाखल्याच्या मुळ प्रतीसह छायांकित प्रत.
४) कारखान्यातील मुळ सेवा प्रमाणपत्र.
५) पृष्ठांकन शुल्क :- बाष्पक कार्य अभियंता व प्रथम व द्वितीय श्रेणी बाष्पक परिचर क्षमता प्रमाणपत्रासाठी रु. २००/-, व
६)नक्कल प्रत शुल्क :- बाष्पक कार्य अभियंता प्रमाणपत्रासाठी रु. २००/- व प्रथम व द्वितीय श्रेणी बाष्पक परिचर क्षमता प्रमाणपत्रासाठी रु. १००/- या कार्यालयात किंवा जवळचे विभागीय कार्यालयात (दुरध्वनीसहः- पुणे ९५२०-२४२६१६९७, नाशिक ९५२५३-२३५१०१६, सोलापूर ९५२१७-२३१७०१५, कोल्हापूर ९५२३१-२५४२९२०, अहमदनगर ९५२४१-२४२१७४५, नागपूर ९५७१२-२५३११७०) भरुन त्याची मुळ पावती सादर करावी.